

Oče.

35 let poslušam tvoje ime v tišini. Ne v zgodbah, kot jih dobijo junaki, ampak v šepetih, v nedokončanih stavkih, v pogledih, ki so se umaknili, ko je postalo pretežko pa tudi v lažeh in blatenju tvojega imena. In vendar sem skozi vse to čutil nekaj zelo močnega — da si bil človek, ki je verjel v dobro, tudi takrat, ko je svet okoli tebe izbiral strah, ukaze in molk.

Ko sem bral tetino knjigo *Skrito povelje*, nisem bral samo o vojni, helikopterju ali politiki. Bral sem o tebi. O človeku, ki je ljubil letenje. O očetu, ki ni hotel biti sovražnik svojemu narodu. O človeku, ki je verjel, da lahko ostane pošten tudi sredi norosti.

In veš, kaj najbolj boli?

Da nisi dobil časa, da bi povedal svojo resnico sam.

Drugi so govorili namesto tebe. Pisali zgodovino. Razlagali in opravičevali razloge za tvojo smrt. A sin vedno začuti nekaj, česar dokumenti ne morejo zapisati. Jaz sem v vseh teh pričevanjih videl predvsem človeka, ki je hotel domov. Ki je hotel preživeti. Ki je hotel nekega dne objeti svojo družino brez uniform, brez ukazov, brez vojne.

Včasih se sprašujem, kakšen bi bil moj glas, če bi odraščal ob tvojem. Bi bil bolj pogumen? Bi znal manj skrivati čustva? Bi znal bolj verjeti vase?

Nikoli nisem dobil teh odgovorov. Dobil pa sem tvoje ime. In težo tvoje zgodbe.

Ampak danes nočem govoriti samo o tragediji. Nočem, da si ujet samo v trenutek eksplozije nad Rožno dolino. Zame nisi samo simbol. Nisi naslovnica knjige. Nisi politični spor.

Zame si oče.

Človek, ki je imel sanje.

Ki je ljubil nebo.

Ki je nosil v sebi nekaj mirnega in častnega.

In čeprav so ti vzeli življenje, ti niso vzeli dostojanstva.

Danes ti lahko rečem nekaj, česar ti nisem rekel, ko si bil živ ali mogel reči po tvoji smrti:

Ponosen sem nate!

Ne zato, ker si postal del zgodovine. Ampak zato, ker si v času, ko so mnogi izgubili sebe, ostal človek.

In jaz bom tvoje ime nosil naprej brez sovraštva, vendar vedno pripravljen, da ga branim. Z bolečino, ja. A tudi z ljubeznijo. Ker sin na koncu ne potrebuje popolnega očeta. Potrebuje samo resnico, da je bil njegov oče dober človek.

In ti si bil!